TUDOR ARGHEZI

PRISACA

ISBN (10) 973-9552-37-4
ISBN (13) 978-973-9552-37-0
9 789739 552370 >

Stupul lor

Stupul lor de pe vâlcea
Stă păzit într-o broboadă
De trei plopi înalţi, de nea,
Pe o blană de zăpadă.

Prisăcarul le-a uitat
Şi-a căzut şi peste ele
Iarna, grea ca un plocat,
Cu chenar de peruzele.

Înlăuntru însă-n stup
Lucrătoarele sunt treze
Şi făcând un singur trup
Nu-ncetează să lucreze.

Că nici una n-a muncit
Pentru sine, ci-mpreună
Pentru stupul împlinit
Cu felii de miere bună.

Iscoada

De cum s-a ivit lumina,
A ieşit din stup albina,
Să mai vadă, izma creaţă
A-nflorit de dimineaţă?

Se-ngrijeşte gospodina
De-nfloreşte şi sulfina,
Căci plutise văl de ceaţă,
Astă-noapte, pe verdeaţă.

A găsit toată grădina
Înflorită, şi verbina,
Şi s-a-ntors, după povaţă,
Cu o probă de dulceaţă.

Paza bună

S-a întors cercetătoarea
Să le spuie la surori
Că-i deschisă toată floarea
Şi câmpia, de cu zori.

Şi-au plecat aproape toate
La cules, cu mii şi mii,
Lăsând vorbă la nepoate
Să-ngrijească de copii.

Căci muscoii şi bondarii
Şi-alte neamuri de pădure,
Pe şoptite, ca tâlharii,
Umblau mierea să le-o fure.

Însă paza-n stupi e bună,
Că târziu, după apus,
Colo jos, subt stupi, la lună,
Ei zăceau cu burta-n sus.

Tâlharul pedepsit

Într-o zi, prin asfinţit,
Şoaricele a-ndrăznit
Să se creadă în putere
A prăda stupul de miere.

El intrase pe furiş,
Strecurat pe urdiniş.
Se gândea că o albină-i
Slabă, mică şi puţină,
Pe când el, hoţ şi borfaş,
Lângă ea-i un uriaş.

Nu ştiuse că nerodul
Va da ochii cu norodul
Şi-şi pusese-n cap minciuna
Că dă-n stup de câte una.

Roiul, cum de l-a zărit
C-a intrat, la copleşit.
Socoteală să-i mai ceară?
Nu! L-au îmbrăcat cu ceară,
De la bot până la coadă,
Tăbărâte mii, grămadă,
Şi l-au strâns cu meşteşug,
Încuiat ca-ntr-un coşciug.

Nu ajunge, vream să zic,
Să fii mare cu cel mic,
Că puterea se adună
Din toţi micii împreună.

Fetica

Ce duh ai şi ce putere
Să-mpleteşti ceară cu miere,
De la floarea din grădină,
Ostenită de albină?
Tu aduni de pe meleaguri,
Pentru stupi şi pentru faguri,
Pulberi, rouă, stropi şi leacuri,
Poate că de mii de veacuri.
Ca din lână, ca din ace,
Ţeşi reţeaua de ghioace,
De celule-n care pui
Mierea dulce şi un pui.
Scule, numere, cântare
Au spus la măsurătoare
Că-ncăperea cea mai mare
În găoacea cea mai mică
E ghiocul tău, fetică.
Eşti, pe lumea de subt cer,
Cel mai mare inginer.
Pe-ntuneric, făr' să ştii,
Ai făcut bijuterii
Şi minuni în toată clipa
Cu musteaţa şi aripa.
Şi, cum ştii, muncind, să taci,
Nu te lauzi cu ce faci.

Zdreanţă

L-aţi văzut cumva pe Zdreanţă,
Cel cu ochii de faianţă?
E un câine zdrenţuros
De flocos, dar e frumos.
Parcă-i strâns din petice,
Ca să-l tot împiedice.
Ferfeniţele-i atârnă
Şi pe ochi, pe nara cârnă,
Şi se-ncurcă şi descurcă,
Parcă-i scos din câlţi pe furcă.
Are însă o ureche
De pungaş, fără păreche.
Dă târcoale la coteţ
Ciufulit şi-aşa lăieţ,
Aşteptând un ceas şi două
O găină să se ouă,
Care cântă cotcodace,
Proaspăt oul când şi-l face.
De când e-n gospodărie
Multe a-nvăţat şi ştie,
Şi, pe brânci, târâş, grăpiş,
Se strecoară pe furiş.
Pune laba, ia cu botul
Şi-nghite oul cu totul.

– „Unde-i oul?“ – a-ntrebat
Gospodina, – „L-a mâncat!“
– „Stăi niţel, că te dezvăţ,
Fără mătură şi băţ.
Te învaţă mama minte.“
Şi i-a dat un ou fierbinte.
Dar de cum l-a îmbucat,
Zdreanţă l-a şi lepădat
Şi-a-njurat cu un lătrat.

Când se uită la găină,
Cu culcuşul lui, vecină,
Zice Zdreanţă-n gândul lui:
„S-a făcut a dracului!“

Ghicitoare

Ghicitoarea ştiu că-ţi place.
Ce-i ca un burduf de ace?
Ca un pepene cu ţepi?
Ia gândeşte-te. Pricepi?
Şi răspunde-n doi-trei timpi,
Cine are mii de ghimpi?
Cui îi ustură şoriciul?

N-ai ghicit că e ariciul?

Perechi

Totdeauna câte două,
Pe subt streaşină, de plouă,
Şi pe ţiglă, pe ţugui,
Sus, în dreptul soarelui,

Vrăbiile din cuibar
Au ieşit la călindar.
Ghiersul spune ce se-aude,
Vrăbiilor maici şi rude,

Ce se mai găseşte-n piaţă,
În grădină, prin verdeaţă,
Gâze noi cu păr şi goale
Şi-alte-asemeni trufandale.

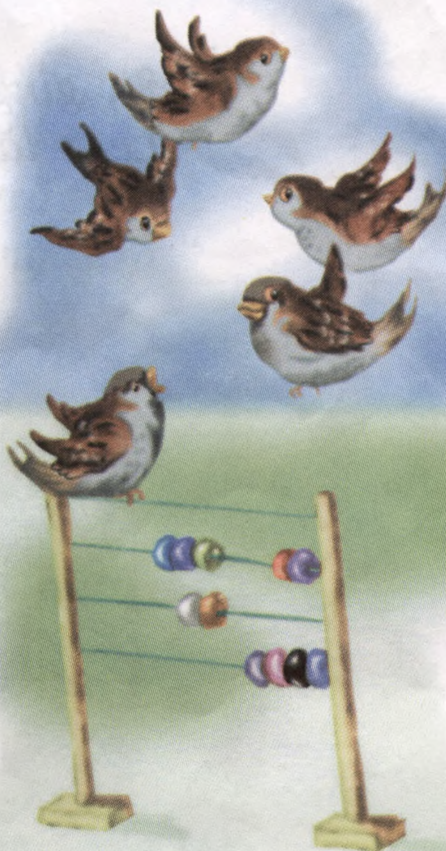
Capul, cât alunele
Se pleacă la unele
Şi gândeşte chibzuit
Câte veşti n-au mai venit.

Şi, la rând, din loc în loc,
Au rămas cioc lângă cioc.

Nepăsare

Dimineaţa, când mă scoală
Stolul, e o ciripeală.
Le strig tare, ca la şcoală.
Porţia e câte trei -
Zeci de boabe-n cioc, de mei.
Le învăţ să numere,
Ele dau din umere.
De le-aş da şi carne crudă,
Nici nu vor de scris s-audă.
Vrăbioii mei sunt proşti:
Cum de-i vezi, îi şi cunoşti.

Inimă de câine

La coteţul lui Dulău,
Paznic bun şi câine rău,
Vrăbiile se adună
Să păzească împreună.

Zgribulite-n pod şi-n pom,
Au văzut, ducând, pe om,
Troaca mare cu păsat,
Şi Dulău a şi lătrat.

Uriaşul negru ştie
Că a pus tovărăşie
Şi cu vrăbioii hoţi
Mămăliga pentru toţi.

Şi, gingaş cum nu se poate,
Le-a lăsat-o jumătate.

Meiul

Când venea vreo vijelie,
Le-am dat mei pe farfurie,
Ca să nu se risipească
Hrana-n viscol, păsărească.

Vrăbiile, mai şirete,
Făceau semne către fete:
Să nu fie vreo capcană.

Vrăbioiul de-astă toamnă,
Priceput, ca mai bătrân,
Râse-n el, cu ciocu-n sân,
Şi din pleoape, ca de gumă,
Şi din ochi clipi a glumă.

„Las'că ştiu eu, vru să spuie,
Şi ce este şi ce nu e.
Omul ăsta, din fereastră
Este bun, că-i mama noastră."

Mâţa

Când se scoală iese-n tindă.
De-abia-ncepe să se-ntindă,
Şi-obosită de căscat
Se întoarce iar în pat.

Ca să doarmă şi mai bine,
Laba căpătâi şi-o ţine,
Şi din vis, cum s-a adus,
Că s-a pus cu burta-n sus.

Dar scurteica-i, ca de vată,
Cu opt nasturi e-ncheiată:
Şi dormind şi dolofani
Sug din ea cinci cotoşmani.

Creştetul, bălţat pieziş,
Pare strâns ca-ntr-un bariş
Înnodat cu două funte:
La urechile din frunte.

Ea visează poate, parcă,
O plimbare într-o barcă,
Pe un luciu argintiu,
Poate chiar în Cişmigiu.

Că-i dă coada-n ritm târcoale
Ca-ntr-un lac de apă moale,
Coada ei de păr de pâslă
Bătând perna ca o vâslă.

Gâri-Gâri

Între oi şi-ntre măgari,
Laolaltă cu catârii,
Calcă-n pas, cu paşii rari,
Gâsca-n vârstă, Gâri-Gâri.

Chiar berbecii o cinstesc
Pentru tact şi cumpătare
Şi cu felu-i bătrânesc
Îi dau rang de inspectoare.

Are cincisprezece ani,
Şi în gloata curţii deasă
Trece mândră, prin gâscani,
Ca prin bâlci o preoteasă.

O saluţi, o chemi, şi vine.
Din ce-i spui şi ce-i vorbişi,
Ea se uită lung la tine
Dintr-o parte şi pieziş.

N-a avut noroc să-nveţe
Şcoala cel puţin primară,
Că acum, la bătrâneţe,
Ajungea şi profesoară.

Pui de greier

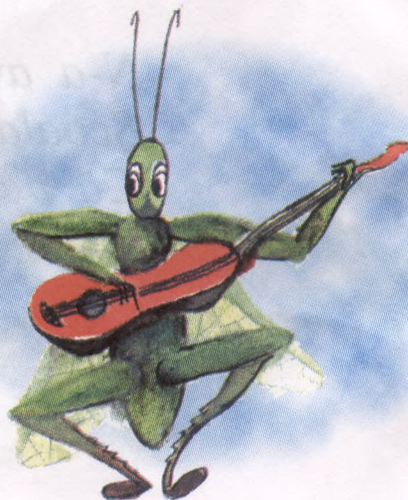
Sare parcă pe jăratic
Şi-i şi lung şi e şi lat.
Capu-i pare retezat
Şi, al naibii, e simpatic.

Tânăra caricatură
E-mbrăcată c-an nădragi,
Şi toţi fraţii lui mi-s dragi,
Numai dacă tac din gură.

Pe sub toate uşile
A trecut nesupărat,
Decât lung, mai mult pătrat
Şi umblând de-a buşile.

Când începe, să te ţii!
Cântă otova din drâng,
Că şi mâţele se plâng
De atâtea melodii.

Iada

Între iezii din cireadă
S-a născut de-o săptămână,
Dintr-o capră mai bătrână,
Dar zburdalnică, o iadă.

E bălţată-n fel de pete,
Zugrăvite ca pe var,
Când, prin vişini şi arţar,
Bate luna în părete.

Dar pestriţă şi bălţată,
Albă, neagră, stacojie,
S-a-ntrecut în fudulie –
Şi-i stă bine, că e fată.

Iar în frunte, iada mea
Poartă, brează, semn: o stea.

Clocitoarea

Omul, zici c-a născocit,
El, maşina de clocit.
Dar, pe cât mi-aduc aminte,
I-a luat cucul înainte;
Căci în tagma păsărească
Pune pe-alţii să clocească,
Hoţul, ouăle cu pui,
Ca să-i scoată cucii lui.
El pândeşte, pe furiş,
Cuiburile din frunziş,
Un minut fără dădacă,
Şi-ntr-o lipsă de oleacă
Ouă-n cuib strein şi pleacă.
Un ou ici, un ou colea,
Mai frumos nu se putea.

Cuiburile, cu chirie,
El le ia pe datorie
Şi, la şase, şapte poşti,
Face păsările cloşti.
Cât priveşte plata dreaptă,
E soroc la Moş-Aşteaptă.
Când prin pomi, când în urzici,
Ouă-n cuib la pitulici,
Care nici nu au habar
Întorcându-se-n cuibar.
Ouăle lor, cam la fel,
Se şi potrivesc niţel,
Şi-apoi gazda nu prea ştie
Nici să numere, să scrie
Pe o frunză, pe-o hârtie,
Câte ouă a lăsat
În cuibar, bob numărat.
Pitulicile, cinstite,
Rămân dară păcălite.

Eu aş vrea să ştiu: ce zice
Amăgita pitulice,
Când bobocii ei năuci
Dau, în cuib, de pui de cuci?

Piţigoii

Piţigoi, piţigoi,
Nu mai treci şi pe la noi?
Umbli prin copaci streini
Şi te văd pe la vecini.
Aveam două rândunele
Şi-au plecat din cuib şi ele.
Vă feriţi de prispa mea
Parcă v-am făcut ceva,
Pe când eu, mereu deştept,
Toată noaptea vă aştept,
Toată ziua, toată vara,
Să v-aud ciupind vioara.
Piţigoi, mă simt sortit
Să mă ştiu tot părăsit.

Piţigoii mei

Mi-era tare dor de voi,
Piţigoae, piţigoi.

I-aşteptam mereu să vină
Pe subt streaşini şi-n grădină.

Cam demult n-am auzit
Glasul vostru ciripit.

Am să-i caut – însă unde
Ceata lor se mai ascunde?

Şi căzuse jos, în praf,
Sârma lor de telegraf.
Înşiraţi la rând pe fir
Veneau şi plecau în şir,
Tot în zbor, mereu în zbor,
Adunându-se sobor.

Îi vedeam cum se adună
Să vorbească împreună
Şi să puie-n ramuri goale
Şi câte ceva la cale.

Dar aşa, din întâmplare
De-a venit ceva scrisoare,
Mă uit, ca de-atâtea ori,
În cutia de scrisori.

O deschid şi ce să vezi?
Nici nu ţi-ar veni să crezi:
Dau de şase piţigoi
Doi părinţi cu puii noi,

Tată, mamă,
Înveliţi cu-o telegramă.
Într-un plic
Dau de puiul cel mai mic.

M-au certat cu toţii-n cor
Că am dat de cuibul lor.
Mă iertaţi, răspund atunci,
Nu ştiam c-aveaţi şi prunci.

Cum se-nghesuiau în cuib,
Ca să nu-i deochi, îi scuip.
Şi încet, c-avui noroc,
Închid cutia la loc.

Alfabetul

Cine vine mândru şi călare
Şi nici cal măcar nu are?
(M)

Ca să-i rămâie peltică
I-a rămas limba mai mică.
(F)

Urechile au crescut
Pe măgarul nevăzut
(V)

Mi-a venit de la părinţi
Un pieptene cu trei dinţi.
(E)

Ce borţos şi ce fudul
Şi niciodată sătul!
(B)

3 s-a-ntors de-a-ndoaselea
Să-şi numere oasele.
(E)

Cine seamănă din voi
C-un căţel de usturoi?
(D)

O să-ţi fac o întrebare:
Cine-i gol, rotund şi mare?
(O)

Fuge după coadă
Şi n-o poate prinde.
(C)

Cobiliţa din spinare
Îi stă-n cap şi nici nu-l doare.
(T)

Îi atârnă de căldură,
Până-n praf limba din gură.
(R)

Cine-i chior şi cine are
Ochiul lui între picioare?
(A)

Aţi văzut cumva să stea
Băţul drept, fără proptea?
(I)

Râma o literă ştie
Şi numai pe ea o scrie.
(S)

Are la buză un glonţ
S-au un păr cu cârlionţ.
(G)

Vine şchiop, dar umblă bine:
Aşa şchiop nu-i orişicine.
(N)

Ca să nu-i rămâie goală
Inima, i-am pus pedală.
(Q)

Deşelat, răscăcărat,
Spune, cum te-am botezat?
(H)

BIBLIOTECA
Şcoala Generală
„Al. I. Cuza" Brăila
Nr. inv. 11843

CUPRINS

Stupul lor .... *pag. 3*
Iscoada .... *pag. 4*
Paza bună .... *pag. 5*
Tâlharul pedepsit .... *pag. 6*
Fetica .... *pag. 8*
Zdreanţă .... *pag. 9*
Ghicitoare .... *pag. 11*
Perechi .... *pag. 12*
Nepăsare .... *pag. 13*
Inimă de câine .... *pag. 14*
Meiul .... *pag. 15*
Mâţa .... *pag. 16*
Gâri-Gâri .... *pag. 18*
Pui de greier .... *pag. 20*
Iada .... *pag. 21*
Clocitoarea .... *pag. 22*
Piţigoii .... *pag. 24*
Piţigoii mei .... *pag. 25*
Alfabetul .... *pag. 27*

ISBN (10) 973-9552-37-4
ISBN (13) 978-973-9552-37-0
9 789739 552370 >